

28 ES valstybių narių finansų sektoriuje iki lyčių lygybės dar toli

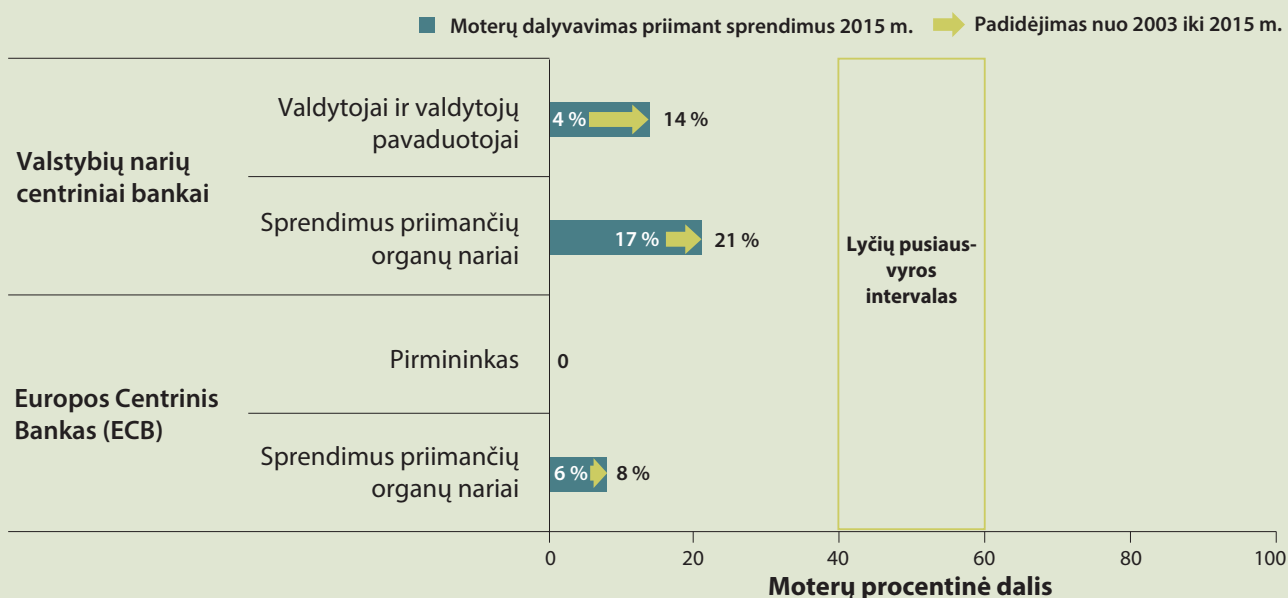
Sprendimus finansų sektoriuje didžia dalimi priima vyrai. Vyrai priima svarbius sprendimus, kurie turi įtakos ekonominei plėtrai apskritai, pinigų sistemos stabilumui, užimtumui ir augimui – veiksniams, kurie skirtingai veikia moterų ir vyrų gyvenimus. Norint įgyvendinti Europos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos „Europa 2020“ tikslus, reikia spręsti lyčių nelygybės klausimą.

Vis dėlto ES mastu padėtis prastesnė. Tiek Europos investicijų bankui, tiek Europos investicijų fondui vadovauja vyrai, o šių institucijų valdybose moterų yra labai mažai (atitinkamai 7 ir 29 proc.). Europos Centriniam Banke (ECB) lyčių lygybė taip pat neužtikrinama. ECB niekada nevadovavo moteris, o moterų dalis ECB valdančiojoje taryboje visada buvo mažesnė nei 10 proc.

Moterų centrinių bankų vadovybėje yra labai mažai. Pastarąjį dešimtmetį akivaizdžiai nebūta pažangos siekiant, kad daugiau moterų užimtų aukščiausias vadovaujamas pareigas. Beveik visų ES valstybių narių centriniams bankams vadovauja vyrai. Tik Kipro centriniam bankui vadovauja moteris. Geresnė padėtis yra nacionalinių centrinių bankų vadovų pavaduotojų lygmeniu – viena iš penkių valdytojų pavaduotojų yra moteris (10 moterų, 41 vyras). Moterų dalis nacionalinių centrinių bankų valdybose taip pat kiek didesnė – 21 proc. valdybų narių yra moterys.

1 pav. Pažanga užtikrinant lyčių pusiausvyrą 28 ES valstybių narių finansų sektoriuje 2003–2015 m.

Šaltinis: Europos Komisija. Duomenų bazė „Moterų ir vyrų dalyvavimas priimant sprendimus“.

N.B. Dėl atitinkamų metų duomenų apie centrinių bankų valdytojus ir valdytojų pavaduotojus stokos naudoti 2007 m. duomenys.

2016 m. ES tik 5 proc. didžiausių įmonių vykdomųjų direktorių buvo moterys.

Verslo organizacijų kultūra yra nepalanki moterims

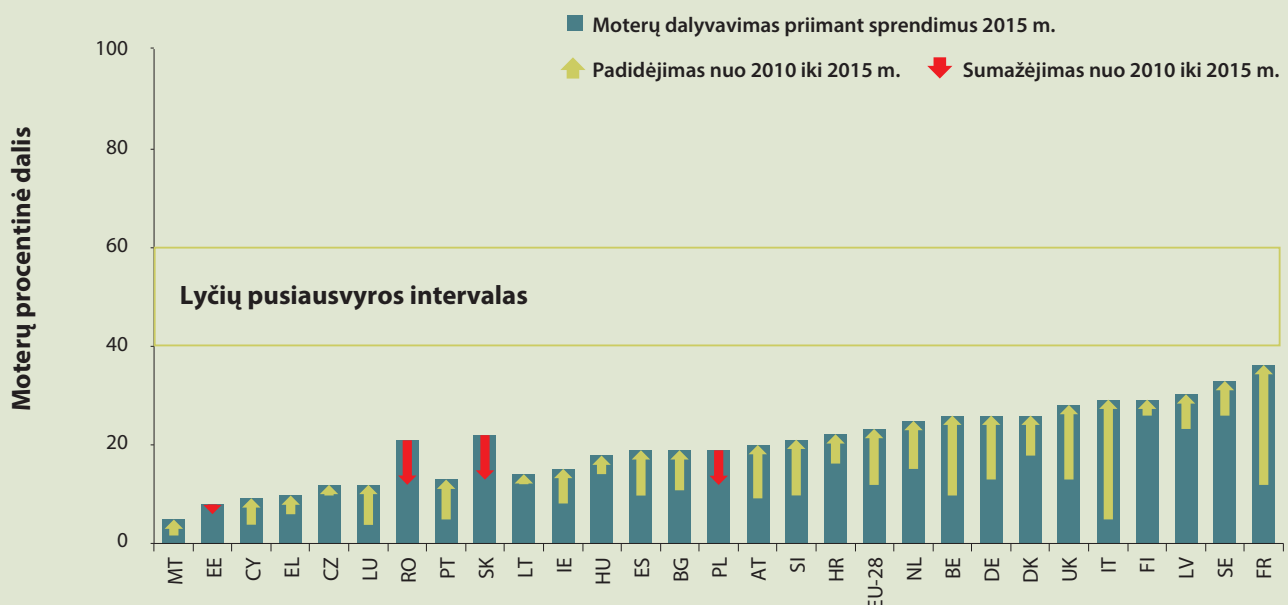
Bendrovių valdybose moterų vis dar yra mažuma. Dėl verslo organizacijų kultūros, kuriai būdingos ilgos darbo valandos, poreikis būti biure, įsigalėjęs vyriškas vadovavimo stilius ir įdarbinimo bei paaugstinimo procesų skaidrumo stoka, moterų padėtis yra mažiau palanki.

Jei ieškote daugiau statistinių duomenų apie moterų ir vyrų dalyvavimą priimančioms sprendimams, apsilankykite EIGE lyčių statistikos duomenų bazėje.

Moterys turi daug mažiau galimybių nei vyrai užimti valstybių narių didžiausių biržinių bendrovių vadovaujamas pareigas. 2016 m. ES vidutiniškai tik 5 proc. didžiausių įmonių vykdomųjų direktorių ir 7 proc. valdybų pirmininkų yra moterys.

Nors akivaizdu, kad iki lyčių pusiausvyros dar toli, pastaraisiais metais moterų dalis biržinių bendrovių vykdomosiose valdybose pastebimai išaugo. 2003 m. moterų dalis valstybių narių įmonių vykdomosiose valdybose sudarė vos 9 proc., o 2016 m. jų skaičius išaugo iki 23 proc.

2 pav. Moterų dalis didžiausių įmonių aukščiausiuose sprendimų priėmimo organuose 2010–2015 m.

Šaltinis: Europos Komisija. Duomenų bazė „Moterų ir vyrų dalyvavimas priimant sprendimus“.

Vyrai yra monopolizavę tarptautinių institucijų valdymą

2011 m. Tarptautiniam valiutos fondui (TVF) pirmą kartą ėmė vadovauti moteris. Tačiau absoliuti dauguma valdytojų tarybos – aukščiausio TVF sprendimus priimančio organo – narių yra vyrai. Visi Europos Sąjungai atstovaujantys TVF valdytojai yra vyrai, o tarp valdytojų pavaduotojų – tik penkios moterys (iš Bulgarijos, Kipro, Latvijos, Slovėnijos ir Švedijos).

Kadangi valdytojai dažnai būna ir finansų ministrai, moterų stoka TVF vadovybėje atspindi padėtį nacionaliniu mastu. Rumunija ir Švedija yra vienintelės dvi ES valstybės narės, kurių finansų ministerijoms vadovauja moterys.

Kaip užtikrinti didesnę lyčių pusiausvyrą finansų sektoriuje

Siekdamos užtikrinti lyčių lygybę, valstybės narės gali imtis įvairių priemonių.

Teisėkūros iniciatyvų ir tikslinių priemonių skatinimas

Ypač pasiteisino privalomų teisės aktų priėmimas; pvz., kai 2011 m. Italijoje buvo įstatymais nustaty-

tas tikslas, kad valdybose moterų skaičius pasiektų 33 proc., moterų skaičius jose smarkiai išaugo.

Viešų diskusijų ir politinių iniciatyvų skatinimas

Valstybės narės gali imtis ir kitų priemonių, pvz., klausimą dėl lyčių pusiausvyros užtikrinimo priimant ekonomikos srities sprendimus įtraukti į nacionalines ir regionines strategijas ir veiksmų planus. Didinti informuotumą padeda ir kampanijos bei iniciatyvos, kuriomis siekiama užtikrinti lyčių pusiausvyrą, kai ekonomikos srities sprendimai priimami nacionaliniu ir regionų lygmenimis.

Instituciniai pokyčiai verslo sektoriuje

Verslo sektorius taip pat privalo padėti siekti sukurti moterims daugiau karjeros galimybių. Atsižvelgiant į vyraujančią verslo organizacijų kultūrą ir nenorą skirti moteris į aukštas pareigas valdybose, būtini radikalūs sprendimai.

2011 m. Italijos teisės aktuose iškelus tikslą moterų skaičių valdybose padidinti iki 33 proc., aukščiausio lygio pareigybes užimančių moterų skaičius ženkliai išaugo.

ES politikos prioritetai

Europos Parlamentas paragino užtikrinti, kad valstybių narių centrinių bankų ir finansinių institucijų vadovybėje būtų daugiau moterų, taip pat atkreipė dėmesį, kad moterų nėra ECB vykdomojoje valdyboje (2011 m. rezoliucija dėl moterų ir vadovaujamųjų pareigų verslo srityje).

Dokumente „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“ Europos Komisija patvirtino įsipareigojimą įgyvendinti 2012 m. pasiūlymą dėl direktyvos, kuria būtų nustatyta, kad bent 40 proc. biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių būtų moterys.

Be to, Komisija ir toliau remis valstybių narių duomenų apie moteris ir vyrus aukštos atsakingose pareigose rinkimo ir sklaidos veiklą, glaudžiai bendradarbiaujant su EIGE.

Europos Sąjungos Taryba pripažino, kad svarbu užtikrinti vienodą moterų ir vyrų dalyvavimą visais sprendimų priėmimo lygmenimis ir visose sprendimų priėmimo srityse, ir šį klausimą kaip prioritetinį įtraukė į 2011–2020 m. lyčių lygybės paktą. Tarybos išvadose apie moterų ir vyrų lygybę priimanant sprendimus valstybės narės ir Komisija raginamos gerinti duomenų rinkimą bei analizę ir imtis priemonių, kad būtų didinama lyčių pusiausvyra sprendimų priėmimo organuose. Išvados buvo pagrįstos Liuksemburgo pirmininkavimo laikotarpiu parengta EIGE ataskaita apie lyčių lygybę valdžioje ir sprendimų priėmimo procese.

Europos Parlamentas paragino siekti, kad ir ES lygiu, ir valstybių narių centriniuose bankuose ir finansų įstaigose daugiau moterų eity vadovaujamas pareigas: Europos Centrinis Bankas.

Europos lyčių lygybės institutas

Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) yra ES žinių centras lyčių lygybės klausimais. EIGE padeda politikos kūrėjams ir visoms atitinkamoms institucijoms siekti, kad moterų ir vyrų lygybė taptų realybe visiems europiečiams, teikdama jiems specialių žinių ir palyginamų bei patikimų duomenų apie lyčių lygybę Europoje.

Daugiau informacijos:

<http://eige.europa.eu>
facebook.com/eige.europa.eu
twitter.com/eurogender
youtube.com/eurogender
eige.sec@eige.europa.eu
+370 52157444

Europos lyčių lygybės institutas
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LIETUVA

PDF: MH-01-16-065-LT-N 978-92-9493-052-1 10.2839/086766
PRINT: MH-01-16-065-LT-C 978-92-9493-067-5 10.2839/325